Cybersäkerhet

2026-04-15

Sofia Gustafsson, samordnare inom säkerhet och beredskap

region västerbotten

Agenda

- Syfte med dagens genomgång
- Centrala begrepp
- Omvärldsläge
- Cybersäkerhetslagen
- Hur går det för RV att följa cybersäkerhetslagen?
- Frågor

region västerbotten

Syfte och mål

Syfte:

- Informera övergripande om cybersäkerhetslagen och föreskrifter, inklusive ledningens ansvar
- Ge en bild av omvärldsläget
- Uppföljning av regionens efterlevnad av cybersäkerhetslagen

Mål:

Ökad förståelse för att omvärldsläge och lagkrav påverkar vårt dagliga arbete.

region västerbotten

Centrala begrepp

Cybersäkerhet, informationssäkerhet, IT-säkerhet m.fl

region västerbotten

Cybersäkerhet

- All verksamhet som är nödvändig för att skydda nätverks- och informationssystem, användare av dessa system och andra berörda personer mot cyberhot (cybersäkerhetslagen)
  - **Källa:** Cybersäkerhetslag (SFS 2025:1506)
- Cybersäkerhet kan också ses som skydd mot antagonistiska hot mot digitaliserade system

region västerbotten

Cyberhot

- En potentiell omständighet, händelse eller handling som kan skada, störa eller på annat negativt sätt påverka nätverks- och informationssystem, användare av dessa system och andra personer,
  - **Källa:** Cybersäkerhetslag (SFS 2025:1506)

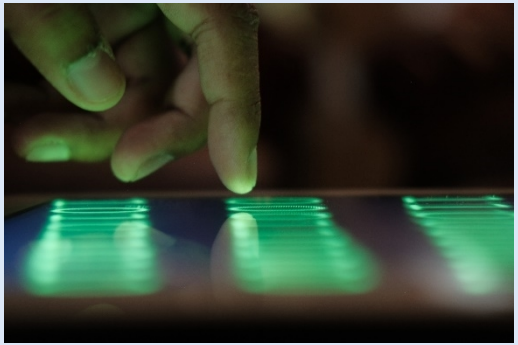

IT-säkerhet

- Tekniska lösningar för att skydda digital information och IT-system

region västerbotten

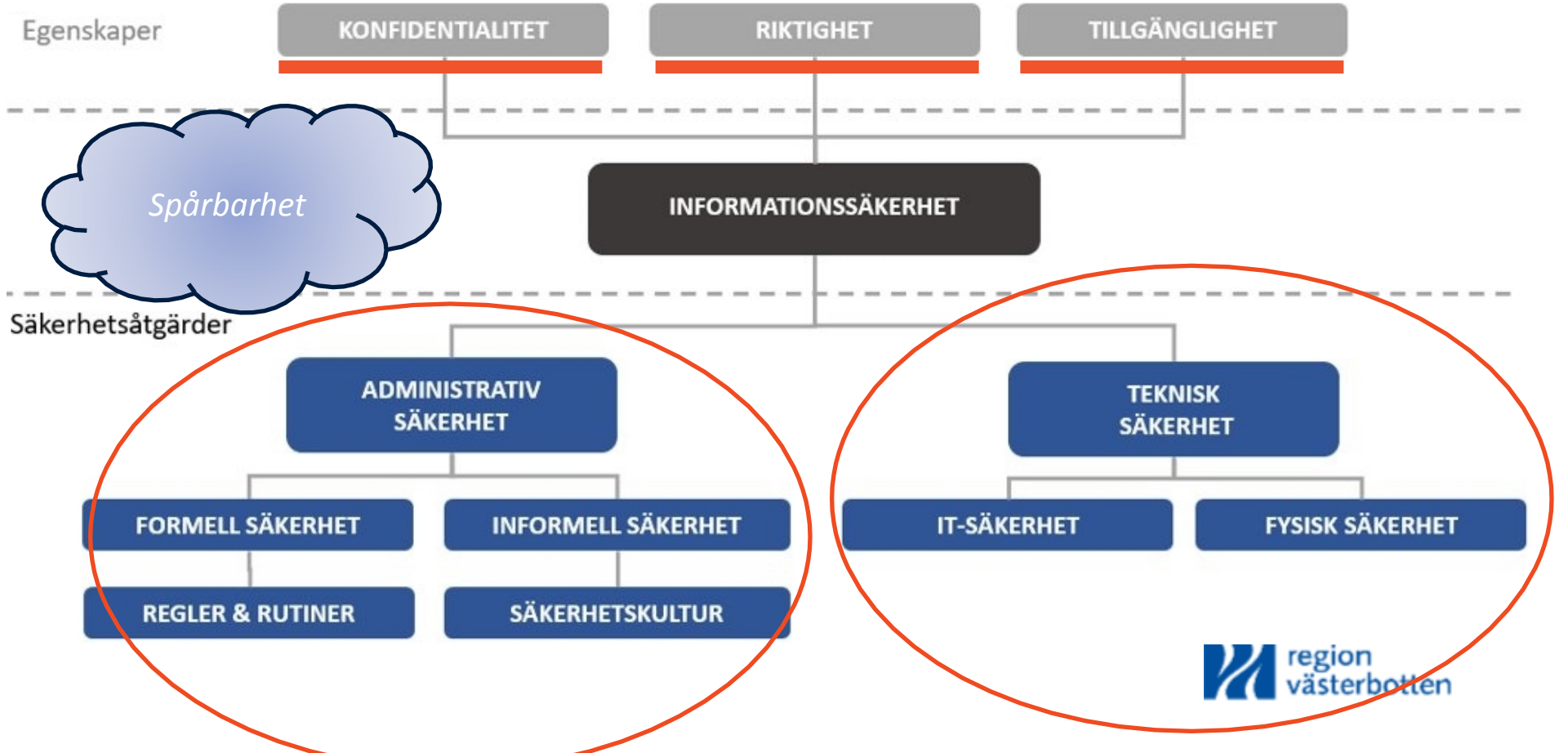
Egenskaper
KONFIDENTIALITET
RIKTIGHET
TILLGÄNGLIGHET
Spårbarhet
INFORMATIONSSÄKERHET
Säkerhetsåtgärder
ADMINISTRATIV SÄKERHET
TEKNISK SÄKERHET
FORMELL SÄKERHET
INFORMELL SÄKERHET
IT-SÄKERHET
FYSISK SÄKERHET
REGLER & RUTINER
SÄKERHETSKULTUR
region västerbotten

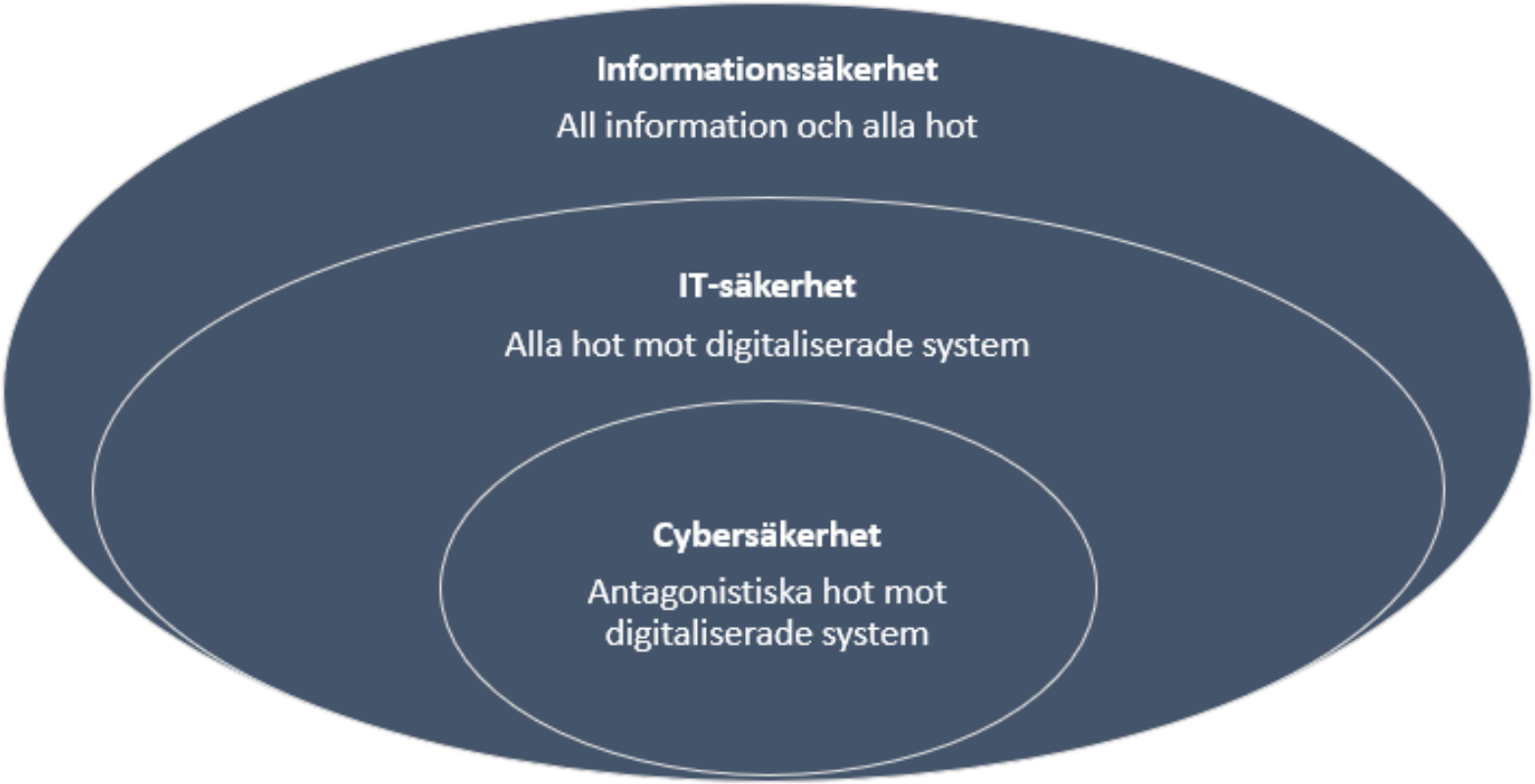

region västerbotten

Systematiskt och riskbaserat arbete

- Arbetet ska bedrivas strukturerat, återkommande och dokumenterande

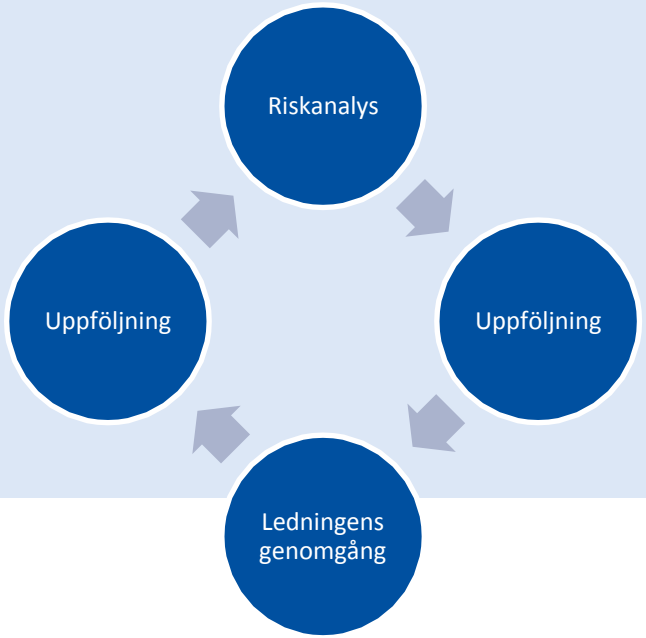

Omvärldsläge

region västerbotten

Dagens samhälle drivs av el, styrs av IT
och är beroende av information.

region västerbotten

Omvärldsläge

- Cybersäkerhet viktig del av Sveriges totalförsvar
- Digitalisering i raketfart

region västerbotten

Ukraina (SSSCIP)

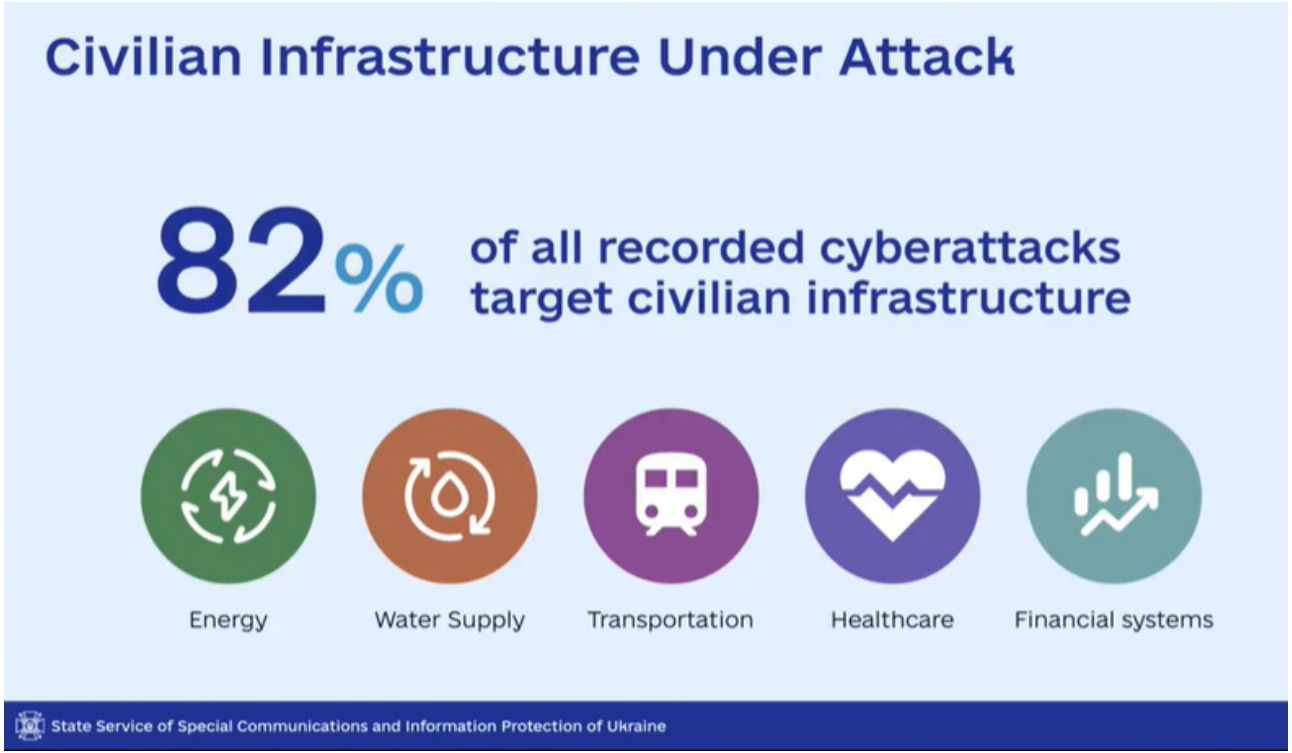

Källa: Cybersäkerhetskonferensen 2025, Vitalii Fedorak, Head of Division, Management Support Department, State Service ofSpecial Communications and Information Protection of Ukraine (SSSCIP) 2025.10.20

Cybersäkerhetslagen

region västerbotten

Cybersäkerhetslag (SFS 2025:1506)

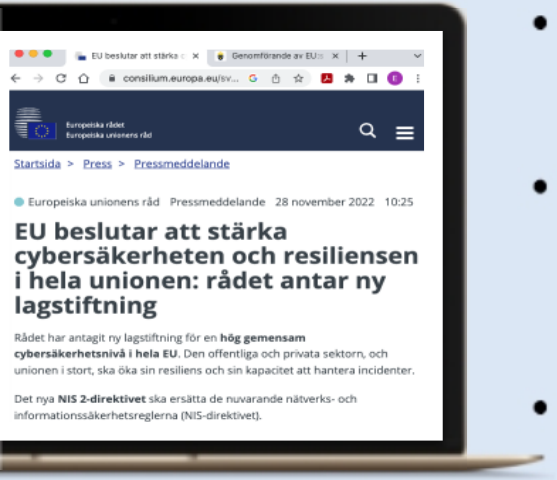

- I syfte att **höja cybersäkerhetsnivån** inom unionen beslutade EU 2022 att anta **NIS2-direktivet**.
- Genom direktivet fastställs **EU-gemensamma miniminivåer** för cybersäkerhet och cyber-säkerhetsåtgärder inom **samhällsviktiga sektorer**.
- Sanktionsavgifter om lag ej följs.
- **Lag** – gäller from 15 januari 2026.

region västerbotten

Ledningens roll

- Strategiskt ansvar för cybersäkerheten
- Känna till och hantera/prioritera risker
- Godkänna och följa upp säkerhetsåtgärder
- Utbildning
- Ansvar och sanktioner

Verksamhetsutövares skyldigheter

- Anmälningsskyldighet
- Säkerhetsåtgärder
- Utbildning
- Incidentrapportering och informationsskyldighet

region västerbotten

Cybersäkerhetslagen - säkerhetsåtgärder

Säkerhetsåtgärderna (10 st) ska åtminstone avse:

1. strategier för **riskanalys** och för nätverks- och informationssystemens säkerhet,

2. **incidenthantering**,

3. **kontinuitet**shantering och **kris**hantering,

4. säkerhet i **leveranskedjan**,

5. säkerhet vid **förvärv, utveckling och underhåll** av nätverks- och informationssystem,

region västerbotten

Cybersäkerhetslagen - säkerhetsåtgärder

Säkerhetsåtgärderna (10 st) ska åtminstone avse:

6. strategier och förfaranden för att **bedöma effektiviteten i säkerhetsåtgärderna**,

7. grundläggande **praxis för cyberhygien** och **utbildning** i cybersäkerhet

8. strategier och förfaranden för användning av **kryptografi** samt, vid behov, **kryptering**,

9. **personalsäkerhet**, strategier för **åtkomstkontroll** och **tillgångsförvaltning**,

10. vid behov användning av lösningar för **autentisering**, **säkrade kommunikationer** och säkrade **nödkommunikationssystem**.

region västerbotten

Status för föreskrifter

- Trätt i kraft;
  - Föreskrifter om anmälan och identifiering av väsentliga och viktiga verksamhetsutövare

- Försenade;
  - Föreskriften om incidentrapportering och informationsskyldighet (maj)
  - Föreskriften om säkerhetsåtgärder och utbildning (efter sommaren)

region västerbotten

Vad händer om cybersäkerhetslagen inte efterlevs?

Tillsyn och sanktioner

Ökad sannolikhet för incidenter

Störningar i IT-/MT-miljön leder till störningar i verksamheten.

region västerbotten

Hur går det för regionen att efterfölja lagen?

region västerbotten

Säkerhetsåtgärder – pågående arbete

- Årlig riskanalys med säkerhetsåtgärder fortsätter enligt lagkrav
- Föreslagen uppföljning minst var 3e månad
- CIS-analys genomförd sedan tidigare
- Workshop-serie i februari för att sammanfoga och prioritera säkerhetsåtgärder från riskanalysen och CIS-analysen

region västerbotten

Objektens roll

- Objektsturkturen har identifierats som en nyckelfunktion
- 15 informations- och utbildningsinsatser genomförda
- Obligatorisk effekt i objektplanen 2026
  - *”Efter genomförd riskanalys ska objektet under 2026 öka sin motståndskraft genom att införa minst X säkerhetsåtgärder enligt Nationellt cybersäkerhetscenters rekommendationer.”*
- Uppföljning av objekten

region västerbotten

Uppföljning objekten - riskanalys

Uppföljning objekten - säkerhetsåtgärder

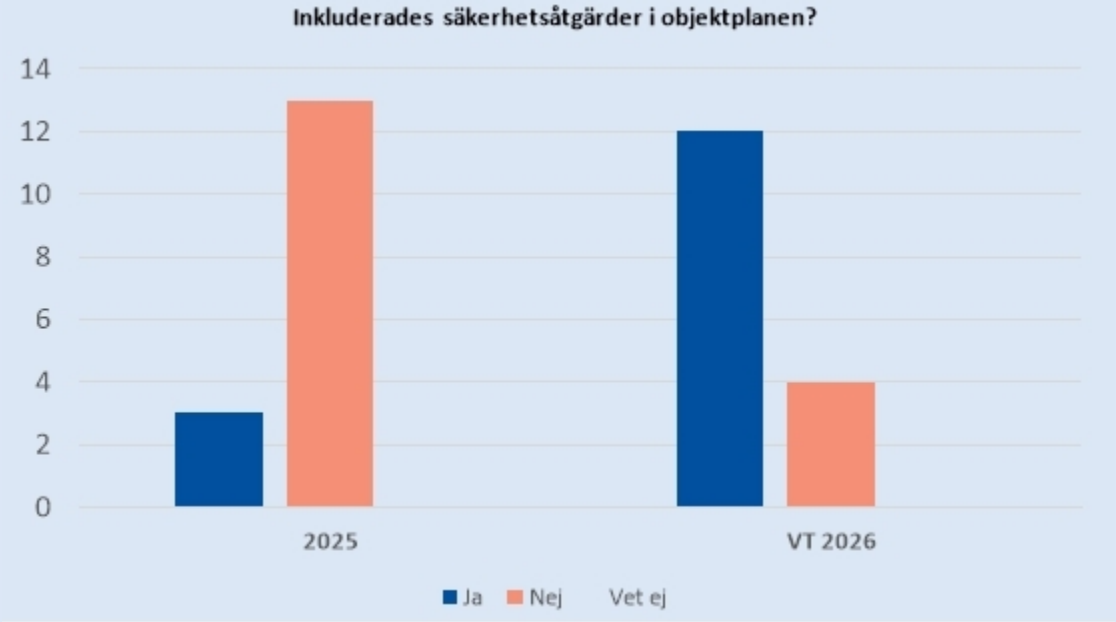

Uppföljning objekten – cybersäkerhetscentrums rekommendationer

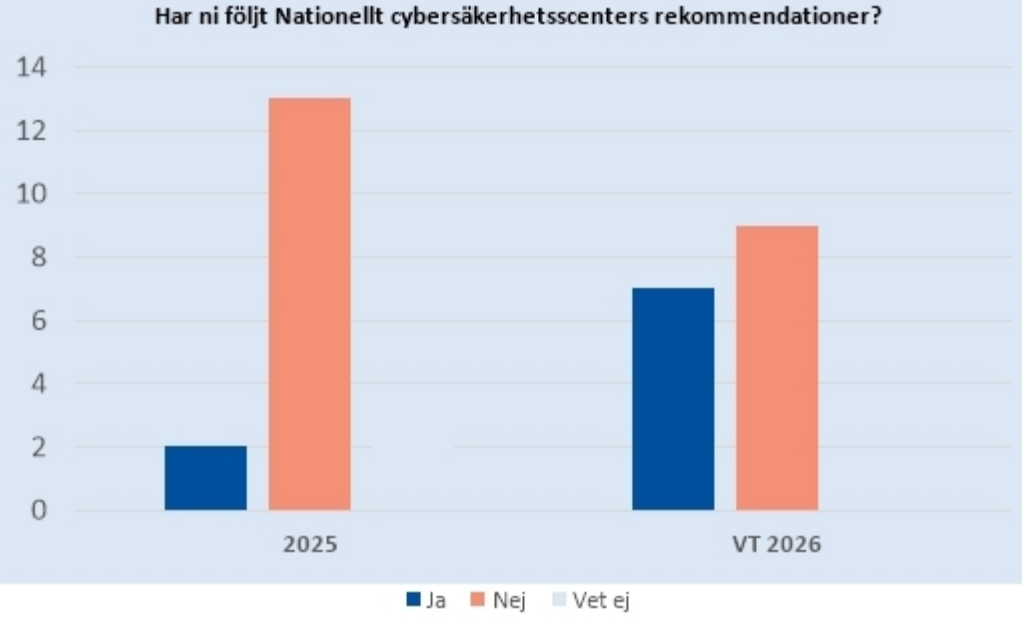

Utbildningsinsatser

- Kortare utbildningsinsats för ledning (ni) idag
- Invänta tydlighet gällande ”ledningens ansvar” från MCF
- Obligatorisk utbildning ”Säkerhetsmedvetenhet och säkert beteende”
- Nimblr-utbildningar
- Utbildning av nyckelfunktioner

region västerbotten

Incidenthantering

- Befintlig rutin för rapporteringspliktiga incidenter idag (NIS1)
- Arbete med att revidera rutinen för att harmonisera med nya förskrifter som föreslås träda i kraft i maj

IT-säkerhet

- Infört
  - Threatlocker
  - Pop-up ruta vid användning av AI-tjänster i webbläsaren

- På gång
  - Striktare lösenordsregler
  - Bank-ID vid återställning av lösenord via servicedesk
  - Införande av ”Microsoft AIP”

region västerbotten

Styrande dokument

- Genomgång av alla styrande dokument med koppling till nya cybersäkerhetslagen
- Förteckning framtagen
- Uppstartsmöte med dokumentansvariga
- Nästa steg: uppdatering och anpassning efter de nya föreskrifterna

region västerbotten

Sammanfattning

- Försenade föreskrifter påverkar möjligheten till full efterlevnad
- Regionen arbetar proaktivt med riskanalys, utbildning och tekniska lösningar
- Objektens roll är central och utvecklingen går åt rätt håll
- Fortsatt arbete med styrande dokument och anpassning mot kommande föreskrifter

region västerbotten

Frågor?

region västerbotten